

Naročnina listu: --

Celo leto . . . K 50.—

Pol leta . . . „ 26.—

Četrt leta . . . „ 13.—

Zunaj Jugoslavije:

Celo leto . . . „ 66.—

Posamezne številke
na štirih straneh 60 v.

Uredništvo i. upravnništvo:

Maribor, Koroška ulica

št. 5. — Telefon št. 220.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Inserati ali oznanila

se računajo po K 1.80
od enoredne petivrstice:
pri večkratnih oznanilih
popust.„Straža“ izhaja v pon-
deljek in petek popoldne.
Rokopisi se ne vračajo.Z uredništvom se more
govoriti vsak dan od
11. do 12. ure dopoldne.

6. številka.

Maribor, dne 19. januarja 1920.

Letnik XII

Črno je belo.

Tako nam ob svojem valutnem debaklu in v svoji zmedbi hočejo dopovedati naši demokratje, posebno še oni mlajšega kova, ki so se zaupali krmarju „slavne-ga“ Agro-Merkurja, sedanjemu despotu na Bleiweisovi cesti v Ljubljani. Vsi namreč naznanjajo kot svojo zmago in svojo pridobitev, da je minister Veljkovič formalno odjenjal od svojega projekta, da se zamenja krona za dinar v razmerju 4:1. Kaka pa je sedaj resnica?

Sedanji demokratični finančni minister Veljkovič je z odobrenjem demokratično-socialističnih svojih tovarišev pripravil finančno naredbo, s katero je hotel izprazniti žepse vsem tistim, ki so imeli in še imajo krone in niso naložili svojega težkega bogastva že v tuji valuti ali celo v premoženju tujih družb in držav, kakor so to storili razni demokratski ministri. Veljkovič je celo poslal nekdanji predlog prejšnjega finančnega ministra Ninčiča, a kljub temu so demokratski listi in demokratski politiki v družbi Koračevi pozdravljali in priobčevali kot končnoveljavno dejstvo, da se zamenja krona za dinar v razmerju 4:1. Edini dr. Puc si je upal javno zagovarjati drugo rešitev, pa še on se je moral zateči pod okrilje „Naroda“, čegar lastnik je dr. Zerjav in tovarišem v stranki najbolj napoti.

Toda dvignila se je burja v Sloveniji in na Hrvaškem proti Veljkoviču in njegovim demokratskim tovarišem, prišli so protesti Vseslovenske Ljudske Str. in njenih Kmečkih Zvez, prišli so z ogorčenimi ljudskimi glasovi tudi tehtni in stvarni glasovi strokovnja-

kov pri trgovski zbornici v Ljubljani in strokovnih organizacij na Hrvaškem ter v Bosni. Vse to je prevrglo naredbo Veljkovičev, sklepe ministrstva, čeravno je prihitel tolažit vihar sam dr. Kramer iz Beograda v našo belo Ljubljano, Pribečević pa v Zagreb.

Demokratje in njihovi socialistični tovariši, na čelu jim Korač, so morali naglo ruterirati in g. Veljkovič je formalno odjenjal. Vsa dvoličnost in notranja zdvojenost v političnem in gospodarskem oziru se je reprezentirala razkrinkana pred svetom, kateremu sedaj demokratje hočejo natvezati novo svojo „zaslugo“, med tem, ko je celi svet jasno videl, da je Pribečevićeva zavarovalna družba za absolutizem doživela najžalostnejši fiasko.

Tudi pri valutnem vprašanju se jasno kaže, da ovinkarstvo in polovičarstvo, ki piča ljudstvo s frazami ter pretvarja najresnejše politične in gospodarske probleme v praksi v farso, nima v sebi ne moralne kvalitete, po svoji strastni vladateljnosti in svoji nezkušenosti pa tudi ne potrebne zmožnosti, da reši našo državo iz sedanjega obupnega stanja ter nam to prinese, kar ljudstvo pričakuje.

Način, kako gospodari sedaj absolutistično z državnim imetjem demokratična in socialistična vlada brez vesti, brez znanja in brez kontrole, nas vodi naravnost v gospodarski polom in v suženjstvo tujega kapitala. Naš preprosti človek bo obubožal, z uspeh. njegovega dela in njegovih žuljev pa se bodo redili tuji. Toda kaj vse to! Glavno je, da vlada v Beogradu Pribečević, v Ljubljani pa Zerjav.

ne Jugoslavije. Marsikomu se je dozdevalo, da se ohrani sumljivi „Burgfrieden“ izza onih viharov dni, vsaj nekaj časa. Toda politična sloga je vladala le navidezno, in tudi to, kakor že omenjeno, pod pritiskom gole sile.

Kmalu so se pokazale ostre konture političnih skupin. JDS je zastavila ves svoj vpliv, da bi si zagotovila svojo, še nekoliko slabotno pozicijo. Socialni demokratje pa so hoteli organizirati delavstvo v lastno stranko, ker jim je prinesel preobrat ob enem tudi odcepitev od dunajskih central. Mrzlično delovanje omenjenih strank se je čutilo v vsem javnem življenju.

Posebno je prednjačila v etm oziru JDS. Kot stranka buržoazije je imela že v svojih početkih močno zaslonbo v meščanskih krogih; ni pa zamogla prodreti s svojimi načeli v vrste kmečkega prebivalstva. Kako tudi? Liberalna gospoda je gledala kmeta in njegove težnje z neko brezbrižnostjo, on pa je kazal obratno malo razumevanja za načrte meščanov. Da bi omajali liberalci trdno stališče Kmečke zveze, so uprizorili malo, toda očitno komedijo. Na inicijativno gospodov okoli JDS je nastala „Samostojna kmečka stranka“, ki bi naj kot „psevdostranka“ služila namenu: izpodkopati trdno zaupanje kmečkega ljudstva v SLS. To se jim je posrečilo le deloma. Njih trud, omajati odporno silo SLS je bil torej brezuspešen, česar se že danes zavedajo.

Bližajo se občinske volitve. Brezdvomno bodo razvili v nasprotnih taborih živahno volilno agitacijo, kar nas pa naj nikakor ne plaši. — Storili bomo le svojo dolžnost.

Strnimo se torej v močno falango, ki bo lahko z uspehom odbijala napade nasprotnikov. Ako bo vlada v naših vrstah možata odločnost, lahko pričakujemo z mirnim srcem izid občinskih volitev, ki bo ob enem jasn dokaz nezmožnosti in trhlости sedanjega režima.

Prerokinje Kasandra.

„Nova Doba“ je začela igrati ulogo prerokinje Kasandre. To je bila v starodavnih paganskih časih devica, ki je prerokovala same nesreče in pogin svojemu rodnemu mestu. „Nova Doba“ je pa začela prerokovati o bodočih časih in napovedovati popolni pogin naše stranke. Omenili smo jako važno, jako perečo zadevo iz sedanjosti, „Nova Doba“ pa, da se izogone odgovoru in da bi vendar izgledalo, kakor da ne-

Od preobrata do občinskih volitev.

Vestnemu opazovalcu političnih razmer naše ožje domovine se je nudilo od preobrata do današnjega dne marsikaj zanimivega.

Za v prvih dneh narodne svobode se je opazilo, da se hočejo nekatere politične stranke opremiti s tendencioznimi programi in nastopiti z novimi gesli v medsebojni tekmi. Prišlo je izdajanje novih listov, kar je bilo v tesni zvezi s kričečo reklamo, ki se je jela razširjati potem novo ustanovljenih „podružnic“ po vseh pokrajinskih mestih. Nastalo je živahno politično vrvenje, kojega valovi so pljusknili iz mest in trgov celo v oddaljena sela naših gora. Bili smo

svobodni! — Duh moderne demokracije je zavel z razpadom stare monarhije z daljnega zapada tudi v naše kraje. Notranjepolitična atmosfera naše nove države je bila v prvih dnevih svojega početka še dokaj nejasna.

Ni še bilo političnih borb; pripravljati se je moralo potrebno kopje, razentega pa je manjkalo ugodne prilike. Tudi zunanjepolitična situacija je znatno ovirala začetek političnega boja med posameznimi skupinami. Domovina je bila takrat na mejah težko ogrožena. Strankarsko rovarjenje bi bilo pomenilo v tistem času: rušenje rahlih temeljev težko pričakova-

LISTEK.

Ljeto Strašnik.

Izpod tujčevega jarma.

Doma sem, ah — doma!

Zopet me pozdravlja milo slovensko obnebe, na jugu gledam zeleni log Pohorja, po katerem sem tako hrepenel . . . Pod njim pa leži slovenski naš Maribor . . .

Po postaji Spilje, kjer je stal vlak dobro uro — vsaka minuta čakanja se mi je zdela večnost — sem se pripeljal semkaj. Sem li v snu? sem se vprašal, ko sem storil prve korake po mestu. Vse slovensko, napisi na uradih, šolah, trgovinah. Manem si oči. Ne to ni sen, vse je valoveče življenje. Dospel sem v kraj svojih želj, glava mi klone pred svečano postjo teh prvih trenutkov na domačih tleh. Nič več ne vihra raz stolpov trikolora, nič več ne gledam mi v teku ujetnišva tako zasovraženo peteroglate zvezdo savojsko. Da, doma sem in ujetniško življenje leži za mano. — Spomine, večinoma žalostne, pa hočem objaviti v orientacijo javnosti, da ista izve, koliko so trpeli in še trpe jugoslovanski ujetniki tam doli v deželi citron in oranž.

Vseh vernih dan leta 1918ega je potekel dokaj enolično. Stali smo v postojankah, sovražnik je streljal, grobove naših padlih so krasili zeleni venci. V zaledju so bili svetovnopomembni dogodki, Avstriji se je pisal v svetovno povestnico že davno poprej zasluženi „Mene tekel“.

Mi pa smo bili v postojankah tonalskega prelaza, čakali in vztrajali. Govorilo se je dosti o premirju. A to so bile le prelepe sanje, iz katerih nas je 3. dne listopada stresel sovražnik, ki je s svojimi arditimi prišel nam za hrbet ter nas jel obdelovati z ročnimi granatami. Naša prva skrb je bila tedaj, pogajati se

s sovražnikom, kajti to mora biti pomota: žica od divizije nam naznanja premirje in tu sovražnik meni nič tebi nič naskakuje.

Poslanemu častniku-posredovalcu se bela zastava lepo odzema, pa tudi lep njegov samokres postane plen grabežljivega laškega poročnika. Gledamo to vse ter se samo čudimo. Da, še vedno se čudimo, sovražnik pa prihaja kot roj kobilic, požrešnih, nena-sitnih, s topovi, municijo, godbo. Takoj nato dobimo povelje, izprazniti postojanke, oditi iz municijo in orožjem ter zasesti demarkacijsko črto tam nekje za — Brenerjem.

Med potjo nazaj smo si razjasnjevali položaj takole: Sovražnik je v noči na 3. listopada napadel poljsko stražo 23. dalmatinskega strelskega polka. Z močnimi silami jo je pobil ter predril naše vrste v kotlini. Celo noč je skozi to vzrel spravljal čete in že za nami uhljane. Gospodni Madžari so že nekaj dni prej pobrali šila in kopita ter tako na neko višje povelje junaško pokazali fronti hrbet. Kakor smo to zvedeli zdaj, je bilo to povelje izdano naravnost od ogrske vlade, ko je ta videla, da se podira staro trhlo poslopje Avstrije. A dalje!

Naše korake naenkrat ustavi na lepi in široki tonalski cesti laška poljska straža s strelji. Dobimo ukaz, odvračati municijo ter počivati na prostem do drugega dne. Pravili so, da lahko nadaljujemo pot drugi dan. Že tedaj smo začeli malo dvomiti o tem „prostem izhodu“, kakor so nam pravili naši častniki. Polegli smo torej ob cesti, jel je liti dež, nekateri so dremali, drugi si kuhali, tretji pili rum, kojega so odnesli iz višinskih skladišč.

Nadaljujoč drugi dan naše potovanje, pridemo v požgano vasico Vermiglia. Tam nas ustavijo laške straže z „arma via!“ (orožje proč!) ter nam povedo, da smo vojni ujetniki. Bridko varani, brez municije, ter jako slabe volje za nadaljno vojskovanje, nismo tu začeli kak Leonidov boj na življenje in smrt, ampak izrabili smo „prosti izhod“ v Italijo.

Začel se je pohod naših tako prevaroma premaganih čet po laških tleh, za nas tako sramoten, da ga ne pozabim nikdar. Hodili smo skozi vasi, zvonovi cerkva so zvonili o zmagi, naši oholi premagovalci so se vozili mimo nas. Iz vasi so se vpile tolpe civilnih oseb in nas gledale kot divje zverine ter hvallili Boga, da jim je naklonil tako sijajno zmago. Tupatam je kateri zinil: „Povere bestie!“ — Tako je bil zavzet tonalski prelaz in ne, kot je pisal poznejši „Messaggero“, po večdnevni srditih in krvavih bojih!

Po petdnevni hoji smo prišli v mestece Edolo, kjer je bilo ujetniško zbirališče in v kojem sem mislil, da je bil preje pašnik za svinje in enake četveronožce. Pod milim nebom z žično oviro zagrajen velik zanemarjen prostor, okoli in okoli pa straže. Do tistega dne smo dobili samo enkrat hrano v petih dneh. Z drugim dnevom so nas jeli redno prehranjevati in sicer dnevno s polovično škatlico mesne konzerve ter tablico suhorja.

Odtod se je le majhen del odpeljal, drugi večji pa je „per pedes apostolorum“ 14 dni imel hoditi — Brescijo. Hrano smo dobivali, kakor že omenjeno. — Brescija je krasno mesto, žal, da smo ga gledali tirani od laške konjenice, ki nas je pričakovala pri kolodvoru. Ta konjenica je imela nalog, nas spraviti v Castenedolo, velikansko ujetniško taborišče, oddaljeno „tri kilometre.“ Po neznansko dolgo trajajoči hoji smo prišli tje in zvedeli, da jih je bilo 351. Med potjo ni bilo odpočitka in če smo si hoteli le malo odpočiti, so nas neutrujeni laški jezdeci kar z golimi sabljami poučili, da imamo hoditi „avanti.“

Prišli smo na kraj, ki nam je bil odmenjen — ilovnato polje pod milim nebom, nedogledno kot morje — in zgrudili smo se na borno našo ujetniško prtljago. Zaspali smo, ne čuteč ne bolečih nog, ne mraza. Še predno je drugo jutro jesensko solnce zagledalo našo bedo, smo bili na nogah. Komaj smo pregibali od mraza premrle ude. Razvrstili so nas zatem v taborišča in grupe po narodnostih. (Dalje prihodnjik.)

kaj odgovarja, govori o bodočnosti in še to o čisto drugačnem predmetu, kakor smo ga sprostili mi.

Usoda naše stranke ni treba skrbeti nikogar, saj ne skrbi tudi nas. Sijajna zmaga nam je zagotovljena, postojanke, ki so bile naše, ostanejo naše in pridobili bomo še nekaj novih. Toda mi imamo tudi sveto dolžnost in pravico, da imamo izven okvirja naše stranke pred očmi tudi splošno narodne koristi. In s tega stališča smo stavili resno vprašanje, kako si predstavljajo gospodje okrog „Nove Dobe“ rešitev našega vprašanja po nemškutarskih in ponemčurjenih mestnih in kmečkih občinah? Dr. Kukovec je proglasil sporazum vseh strank zoper našo, tudi Nemcem in socialistov. Ako se taka zveza posreči in obrodi uspešne sadove, ne izgubi naša stranka ničesar, ker tu gre za občine, ki itak niso bile naše. Vprašanje je le samo, kakšne posledice utegne imeti za narod in za državo, ako obmejne občine in sploh občine, ki so bile že poprej infiltrirane nemškutarskega duha, spravijo v občine odbore po večini ali vsaj v zelo znatni meri Nemce in nemškutarje. To smo hoteli povedati, da nam ne bo mogel nihče potem, ko bo že prepozno, očitati, da tudi mi nismo razumeli narodnega položaja. Sedaj pa rečemo še bolj jasno in odločno: Ako se dogode pri občinskih volitvah velika in bolesta presenečenja, pade krivda na one voditelje JDS stranke ki so vpeljali tako volitveno taktiko. Povdarimo še enkrat: Nemci so še vedno ostali med nami, nemškutarji tudi, odšli jih je nekaj v Avstrijo, drugi del, tisti, ki je bil prej v nemškem taboru iz dobičkarije ali iz strahu, so prešli ali pridejo med slovenske stranke in sičér vsakdo k oni, ki mu je najbolj ušeč. Vsi ostali pa ostanejo, kakor so bili. Predlog dr. Kukovca, da bi Nemci opustili narodnostno politiko ter se posvetili izključno gospodarskim vprašanjem, bo ravnotako — brezuspešen, kakor je bilo doslej brezuspešno vsako sklicevanje na njihov zdravi razum. Mi bomo izvršili svojo dolžnost ter bomo stali zavarovani pred vsakim očitanjem. Gospodje okrog „Nove Dobe“ naj bi pa le premislili, kaj delajo. Z našim vprašanjem smo se obrnili ne toliko do njih, kot do cele slovenske javnosti in se s tem zavarovali pred prihodnjimi očitani. Mi ne potrebujemo pomoči drugih strank, kajti po kmečkih občinah imamo zagotovljeno velikansko večino. Druge stranke bi utegnile potrebovati nas, a morda nas bo najbolj potrebovala ona, ki sedaj kliče vse v boj proti nam. Nas bo ta boj samo še bolj zedinil in okrepil, odgovornost za vsa škoda, katero bo imel slovenski narod, pa po tem dogovoru z mirno dušo prepuščamo gospodom okrog „Nove Dobe.“

Politične vesti.

Jugoslavija.

Nova rešitev reškega vprašanja. Minuli teden so sporočili vodje zavezniških vlad jugoslovanski delegaciji v Parizu nov načrt o rešitvi še vedno spornega reškega vprašanja. Ta novi predlog je izdelan v sporazumu z Nittijem. Po tem načrtu, bi naj bila Reka država, katere ozemlje bi se naj razdelilo med Jugoslavijo in Italijo. Reka bi naj bila pod italijansko nadvlado in v stiku z Italijo. Reška luka bi pripadla Italiji pod pogojem, da bi imeli v njej Jugoslovani in Madžari svoje trgovske pravice pod nadzorstvom zveze narodov. Železnica Reka—Ljubljana bi bila jugoslovanska. Zader postane svobodno mesto pod zvezo narodov in mesto voli samo, katera država bi naj zastopala njegove odnose napram inozemstvu. Lušinjsko, visko in pelagruško otočje zasede Italija. Vsi otoki v Jadranskem morju bi naj bili brez vojaških utrd in posadk. Mesto Šibenik bi naj pripadlo Jugoslaviji, a ne kot vojaška postojanka. Za popust v reškem vprašanju dobi Jugoslavija oblast nad severnimi plemeni Albanije do reke Doni. — Ta novi načrt o rešitvi reškega vprašanja je zavrnil za našo pariško delegacijo dr. Trumbić in stavljal protipredloge. Nova tozadevna pogajanja bodo ta teden, ker bodo tudi Italija stavila svoje predloge.

Vrnitev naših ujetnikov iz Italije. Beograjska vlada je storila vse, da pospeši vrnitev svojih ujetnikov. Ker Jugoslavija ne poseda dovolj prevoznega materiala, bo preskrbela Italija za prevoz ujetnikov. Število naših ujetnikov v Italiji pa znaša krog 24.000 mož.

Židje v Sarajevu so osnovali lastno svojo stranko in mislijo nastopiti samostojno pri bodočih volitvah.

Naša deputacija iz zasedenega ozemlja, ki se je mudila v Parizu glede naših zahtev na Reki in v Dalmaciji, se je vrnila. Bila je od Francozov ljubezljivo sprejeta in zadobila utis, da so Francozi prepričani o pravičnosti naših zahtev na jugu. Vendar naše žrtve v reškem in dalmatinskem vprašanju bodo baje velike.

Načelniki opozicijskih strank so imeli te dni v Beogradu sestanek glede vstopa v ustavni odsek. Večina od opozicije je za vstop v ustavni odsek.

Rešitev ministrskega sveta v valutni reformi je ta-le:

1. Finančni minister mora začeti takoj s pretiskavanjem novčanic z označbo v kronah in sicer 1 dinar — 4 krone.

2. Bankovci po 1, 2 in 10 K ostanejo v prometu do izida novih v dinarjih.

3. V državnih blagajnah se bo obračunavalo v kronah in dinarjih.

4. Kakor hitro bodo vzeti iz prometa kronski bankovci avstro-ogrske banke, bo edino veljavni denar nova kronsko-dinarska novčаница Narodne banke SHS kraljevine.

5. Vrednost v zlatu se bo odredila s posebnim zakonom.

Italija.

V Italiji je izbruhnila stavka vseh poštних brzojavnih in telefonskih uslužbencev.

Francija.

Minuliteden je bil ovržen francoski senat. Alžasko lorenski odposlanci so bili sprejeti in pozdravljeni na slovesen način. Predsednikom senata je bil izvoljen Bourgeois.

Predsednikom francoske poslanske zbornice je bil izvoljen Deschanel skoro soglasno 455 : 445.

Nemčija.

Pri krvavih izgredih pred drž. zbornico v Berlinu je bilo 42 mrtvih in 105 ranjenih.

Nemška vlada je prepovedala slovesno pogrebno slavnost žrtv izgredov pred zbornico.

Pokončanih izgredih pred zbornico so imeli v Berlinu zaupniki vseh strank in socialisti svoj shod, kjer so ostro obsodili hujškanje ljudstva od strani komunistov in neodvisnih. Ti zaupniki so se odločno izrekli proti vsakemu ščuvanju na splošno stavko delavstva, ker nemška vlada je bila prisiljena, da je zatrla s silo nasilni naval na državno zbornico.

V nemškem centru je izbruhnila kriza med odposlanci Bavarske, ki se ne strinjajo s centralistično politiko finančnega ministra Erzbergerja. Obstoje stranke v centru je v nevarnosti.

Nemčija se poteguje za zvezo z Rusijo in sploh s Slovani, ker ima svojega odločnega nasprotnika v francosko-angelskem bloku.

Ministrski predsedniki v Parizu so izgotovili besedilo note glede izročitve Viljema II. Holandski. Nofa se je izročila baje v nedeljo.

Avstrija.

Kriza na Dunaju. V Berlinu se tolčejo zopet med sabo socialisti in komunisti ali boljševiski, a tudi na Dunaju vre in kipi in vlada se nahaja v vedno težjem položaju, vladni stroj nikakor ne gre naprej. Izdelali so načrt postav o oddaji premoženja, ki je zadel na hud odpor vseh onih, ki kaj imajo. Izdelali so načrt postav o brambeni dolžnosti, a trčil je na hud odpor od strani kmetov in krščansko-socialne stranke. Tako gre z vsako rečjo. Poleg tega pa vedno hujše pomanjkanje vsega, kupna moč krone pada naglo ne samo na zunanji trgovski borzi, ampak pada tudi njena kupna moč v notranjosti države. Zlasti je pa občutno pomanjkanje premoga, tako da bodo morali najbrže ustaviti ves promet.

Beg pred socializacijo. Na Dunaju so na krmilu socialisti. Po programu svoje stranke bi radi začeli socializirati, a to ne gre nič kaj izpod rok. Treba bi bilo pred vsem začeti z največjimi kapitalističnimi podjetji, a ravno tem ni mogoče blizu. Gospodje kapitalisti so mednarodni in ako se jih hoče prijeti, menjajo državljanstvo. Avstrijska rudarska družba, velikansko podjetje za pridelovanje železne rude in izdelavo železa, je postala čez noč italijanska. „Länderbank“, ki je največja avstrijska banka, je prenesla svoj sedež v Pariz in stoji sedaj pod francoskim varstvom. Za njo so pričele bežati v tujo tudi razne druge velike banke.

Pogajanja med Avstrijo in Cehoslovaško, ki so se vršila v Pragi, so dovedla do uspehov in dogovorov glede ureditve prometa med obema državama. Tudi glede premoga ste se sporazumeli obe državi.

Madžarska.

Odslovljeni madžarski uradniki so osnovali v Veliki Kaniži „Honvedsko društvo za Medžimurje“ s tednikom „Medžimurje“, ki ima namen širiti med Medžimurci iridentistično misel. Seve naša oblast se niti ne zmeni za to nevarno početje madžarov.

V Budimpešti so obesili 14. t. m. državnega pravdnika revolucijskega tribunala dr. Stefana Szurmajja. Istega dne je bil po prekem sodu radi ropov usmrčen Ludvik Szemere.

Madžarski je bila 15. t. m. izročena mirovna pogodba. Ta pogodba je sestavljena v istem smislu kot saint germainška. Madžarska mora priznati neodvisnost Jugoslavije in Cehoslovaške. Meje med Madžarsko in sosednimi državami Ogrske bo določila komisija 7 članov. Madžarska se odreka vsemu ozemlju bivše Avstro-Ogrske na korist novim državam. Madžarska se odreka na korist Italije vsem pravicam glede Reke. Madžarska bo plačala tudi del dolga bivše Avstro-Ogrske.

Tedenske novice

Umrla je dne 9. t. m. v Vrbovcu pri Mozirju plemenita žena, vzorna soproga in zlata mati, gospa Pavla Remše, soproga oskrbnika knezoškofijske gornjegrajske graščine. Komaj trideset let staro je neizprosna smrt po kratki težki bolezni iztrgala iz kroga ljubljene družine. Zapušča petero nedoraslih otrok, od katerih ima najstarejša hčerka 7 let. Kako so pokojnico vsi spoštovali in cenili in kako cel gornjegrajski okraj sočustvuje s težko prizadeto družino je pokazal njen pogreb v nedeljo, dne 11. t. m. Zemeljske ostanke so prepeljali iz Vrboveca v Gornjegrad. Ze v Vrbovcu se je zbralo ogromno ljudi, domačinov in goriških beguncev, da se poslove od blage rajke. Peveci so ji zapeli dve krasni pesmi v slovo. V Gornjemgradu je pa bila vdeležba naravnost veličastna. Tudi tu so zapeli peveci tri pretresujoče žalostinke. Koudukt je vodil g. kanonik Šiška iz Ljubljane. Ob slovesu na pokopališču je bilo le malokatero oko suho. Spavaj sladko blaga gospa Pavla!

Vodstvo mestne plinarne opozarja tem potom svoje odjemalce, da se bodo vsled pošiljave ostrav-

skega premoga zopet oddajal plin obrtnikom za motorje in druge plin uporabljajoče aparate. Plinova razsvetljava po trgovinah, gostilnah, kavarnah in drugih obrtnih namenom služečih lokalih je uporaba plina zopet v prejšnjem obsegu dovoljena, to pa le v slučaju, da so dotični plinomeri v dobro idočem stanju. Uporaba plina za kuhalnike, peči, likalnike i dr. pri privatnikih, ostane pa še za nadalje prepovedana. V veljavi ostane, tudi svoječasno naznanjena plinova razsvetljava po privatnih stanovanjih, namreč 480 oziroma 960 litrov plina kot največja dnevno dovoljena uporaba. Dotični odjemalci kateri želijo, zopet uporabljati plin za gori označene namene naj se zgledajo tozadevno v pisarni mestne plinarne. Tudi uporaba električnega toka za motorje in razsvetljavo se bode obrtnikom po možnosti zopet dovolila, ter naj se interese isti tako v pisarni plinarne zgledajo.

Dr. Pfeiferja juridično finančna polomija. Da je naš vladni dr. Viljem že večkrat razkril svoje ranne juridične nezmožnosti, smo večkrat obelodanili. Dne 14. t. m. mu je še pritisnilo predsedstvo finančne delegacije v Ljubljani radi juridično finančne polomije zaslužen — pošteno zausnico, ker ni zadostil pogojem pri izdaji drobiža za mesto Maribor. No, pa naš Viljem veliko občeje z bankami in si že sam spleta gnezdo pri mariborskem bančnem uradu, vendar njegove podkove v tej stroki so prekleto siabe, kot je to javno priznala finančna delegacija v Ljubljani. Saj je upeljava drobiža za Maribor res nujno potrebna, pa bi jo naj bil izpeljal kak bolj, zmožen finančnik kot je naš Vilko, ki je vse drugo samo vladni komisar ne, ne gospodar, ne jurist, ne finančnik! Kaj bo reklo k tej neopravičljivi polomiji dr. Pfeiferja mariborsko občinstvo? Morda bo poslal g. vladni komisar tudi svoji sestri — deželni vladi v Ljubljano popravek, saj je mojster skaza tudi na juridičnem polju popravkov. Toraj g. dr. Pfeifer, vzemite rajši v roke kako juridično in finančno knjigo in pustite JDS politiko, ker od vladnega komisarja v Mariboru zahtevamo vsaj temeljnega znanja o pravu in finan-

„Mariborskemu Delavcu“ je vsilil v objavo naš g. dr. Viljem pismo priznanja od samega dr. Zerjave kot pohvalo za vzorno delovanje in vladanje g. Pfeiferja. G. vladni komisar, kedo bo verjel v Mariboru temu pismu; niti Vaši JDS pristaši ne. Praznik bi bil za Maribor, ako bi g. Zerjav napisal g. Viljemu za njegovo poslovanje poslovilni parte. Čudna gospoda Pfeifer-Zerjav. Z jedno roko bije g. Zerjav Pfeiferja za uho radi njegove finančne nevednosti; z drugo pa mu piše pismo priznanja. Če bo g. Vilko še izvedel volitve v Mariboru po vzorcu magistratnega gospodarstva in mestnega drobiža, potem res lahko odroma v kako banko, ki ga bo gotovo sprejela z odprtimi rokami, ker je gospod Viljem zablodil na finančnem polju v nove grabe in jarke, ki so se zdeli pregloboki tudi JDS Zerjavu. G. Viljem, častitamo po Zerjavovem vzorcu Vašemu vzornemu vladanju Maribora! Ako verjamate pohvalnemu pismu dr. Zerjave, sprejmite še naše častitke.

Na v „Delavcu“ objavljeno pismo dr. Pfeiferja bomo odgovorili točko za točko in dokazali g. Vilku, da mu nismo storili nobene krivice. Trmoglavim mladeničem je pač treba vse po dva in večkrat dokazati, da so se zmotili — ne, — polomili! Toraj zopet na svidenje g. dr. Viljem Pfeifer.

Olepševalno društvo za mesto Maribor je izvolilo na svojem rednem obnem zboru dne 4. januarja naslednji odbor, ki se je konstituiral tako: Predsednik: finančni svetnik dr. Ludovik Brence, podpredsednik: trgovec Josip Baumeister, tajnik: odvetnik dr. Fran Hojnik, blagajnik: računski revident Ivan Šiška, odborniki: slikarski mojster Mihael Nonner, profesor Cotič, trgovec Rupert Jeglitsch, višji gozdni nadzornik ing. Jenko Urbas, ravnatelj vinarske šole Jakob Žnidarič, kot namestniki odbornikov: gospa Schwarz, stavbenik Fritz Friedrigger in trgovec Osk. Billerbeck, vsi v Mariboru.

Olepševalno društvo za mesto Maribor želi takoj dati v najem gostilno na Kalvariji. Reflektanti naj se obrnejo na društvenega tajnika, odvetnika dr. Fr. Hojnika, Tegetthoffova cesta 22.

Maribor. Za načelnika mesarske zadruge v Mariboru je bil dne 15. januarja izvoljen Slovenec Josip Kirbiš.

Občni zbor SKSZ. se vršiv četrtek, dne 5. februarja 1920 v Ljubljani v veliki dvorani hotela Union z običajnim sporedom: 1. Poročilo predsedstva. 2. Poročilo ostalih odbornikov. 3. Poročilo načelnikov posameznih odsekov in podzvez. 4. Sprememba pravil. 5. Volitev novega odbora. 6. Slučajnosti. Nujno prosimo vse naše podzveze, nadalje vse pri naši SKSZ članjene organizacije in sploh vse prijatelje in podpornike našega prosvetnega gibanja, da takoj začno z agitacijo za številno udeležbo, da bo naš občni zbor veličastna manifestacija krščansko-socialnega prosvetnega dela med Slovenci. — Odbor.

Naša vlada še vedno ni objavila volilnega reda ki ga pa že imajo davno v rokah zaupniki demokratov, da po njem razsodijo in preštejejo svoje pristaše. Vprašamo: Ali bodo volili samo demokrati, naša stranka, ki je v premoči pa ne! Ali je taka pravica in svoboda demokratov in socialistov!

Samostojno obrtniško stranko so ustanovili liberalci za obrtnike. Tudi tu so se kazali skraja nadstrankarske. Zdaj pa so prišli z barvo na dan in začeli očito uganjati liberalno politiko. Prav kakor pri „Samostojni kmetijski stranki“!

Jugoslovanski obrtnik je glasilo „Jugoslovanske obrtne zveze“, ki zbira pod svojo zastavo slovenske obrtnike krščanskega mišljenja. Program jugoslovanske obrtne zveze, ki je del vsoslovenske ljud-

ske siranke, je: braniti malega in srednjega obrtnika proti velikim kapitalistom, verižnikom in izkoriščovalcem ter njihovim družbam, ki jih podpira vlada. Jugoslovanski obrtnik izhaja dvakrat na mesec in sicer 1. in 15. vsakega meseca in stane za celo leto 26 K, za pol leta 10 K. — Krščanski obrtniki slovenske Stajerske! Organizirajte se v Jugoslovanski obrtni zvezi kakor se organizira kmetško ljudstvo v Kmečki zvezi in krščansko delavstvo v Delavski zvezi! Vse tri zveze tvorijo Vseslovensko ljudsko stranko!

Naknadno kolkovanje bankovcev. Opozarja se, da je določen 14 dnevni rok, v katerem so smele pokrajinske podkomisije za valutno reformo dovoljevati naknadno kolkovanje bankovcev, za Slovenijo že potekel in da se morajo torej prošnje za dovoljenje takega kolkovanja poslej vlagati samo še pri ministrstvu financ (glavna komisija za valutno reformo) v Beogradu. Bankovcev naj se ministrstvu ne pošilja, marveč naj se počaka na rešitev prošnje, nakar je dotični denar, ako se je prošnji ugodilo, predložiti pristojni podružnici Avstro-ogrske banke, ki izvrši naknadno kolkovanje.

Glede reforme naših učiteljskih je izdalo ministrstvo prosvete posebno naredbo, potom katere se bo pričel pouk v I. razredu učiteljskih tekom onega meseca, ko se končuje šolsko leto na gimnazijah. Po tej naredbi ne bodo izgubili dijaki, ki so končali IV. razred gimnazije, čas do septembra, ampak bodo lahko takoj vstopili v I. razred učiteljskega.

Novo plače za učiteljstvo ljudskih in meščanskih šol. Ker se novih prejemkov po zakonu z dne 23. julija 1919 ne more izplačati, preden minister prosvete ne odobri seznama učiteljev in učiteljic, ki naj se prevedejo na nove plače, je višji šolski svet v Ljubljani sporazumno z delegatom ministrstva financ nakazal vsem učiteljem znane predjume. Šolska vodstva imajo že plačilne pole z nakazili v rokah, a predjume le vsled tehničnih težkoč ni bilo mogoče izplačati. V prihodnjih dneh bodo zadržki odpravljeni in po zagotovitvi delegacije ministrstva financ pridejo predjumi za učitelje med izplačili čekovnega urada prvi na vrsto.

Nagrade za pouk veronauka. Da se morejo odmeriti in nakazati nagrade za poučevanje veronauka za 2. polletje 1919-20 se župni uradi vabijo, da pošljejo nemudoma knjigovodstvu deželne vlade v Ljubljani prijavo, ki naj obsega sledeče: 1. ime šole, 2. koliko razredov ima šola, 3. število tedenskih ur veronauka, ločenih v redni in ponavljalni šoli, 4. koliko časa traja šola (posebno pri ponavljalnih), o. pri šolah, oddaljenih 1 km od župnišča a) koliko potov (tja in nazaj ena pot) se napravi tedensko, b) v slučaju, da se zahteva odškodnina za prehrano, učiteljev, c) oddaljenost v km, 6. ime veroučitelja, kateremu naj se izplačajo pristojbine, 7. morebitne spremembe v polletju. Posebnih polje knjigovodstvo ne razpošilja, da se izplačila ne zavlečejo. Natančni podatki omogočijo hitro in točno nakazilo pristojbin. Zadnji čas je došlo knjigovodstvu, več pritožb glede izplačila pristojbin. Skoro vse pritožbe izvirajo iz tega, ker veroučitelji ne vpoštevajo, da so se redne pristojbine izplačevale v polletnih nazajšnjih obdobjih, stare draginske doklade od leta 1917 dalje pa v naprejšnjih obdobjih in so se torej pri zadnjih izplačilih vpoštevale za 1. polletje 1919 izplačane stare draginske doklade. Tako so veroučitelji prejeli doslej pristojbine do 30. junija 1919. Pritožbe naj se pošiljajo v bodoče neposredno knjigovodstvu deželne vlade v Ljubljani (oddelek za ljudsko in meščansko šolstvo).

Razpis natečaja. Na državni realni gimnaziji z nemškimi učnim jezikom v Ljubljani se razpisuje mesto ravnatelja z zakonito določenimi prejemki. Prošilci za to službo naj predložijo svoje z vsemi predpisanimi prilogi opremljene prošnje službenim putem višjemu šolskemu svetu v Ljubljani do 15. februarja 1920. Po tem roku došle prošnje se ne bodo upoštevale.

Prošnje za obutev, obleke in denar naj se pri Oblastni državni zaščiti dece in mladine za Slovenijo v Ljubljani (pri prejšnjem Pokrajinskem odboru za zaščito dece v Ljubljani) več ne vlagajo, ker so dotični viri izčrpani. Novo vložene prošnje se bodo prosilec vračale nerešene. V časopisih se bo objavilo, kedaj se bode prošnje zopet sprejemale. — Oblastna državna zaščita dece in mladine za Slovenijo v Ljubljani, dne 14. januarja 1920.

Vsled podraženja papirja in tiskarskih proizvodov je morala poštna uprava podražiti ceno denarnih ovitkov počenši s 15. t. m. od 16 na 30 vinarjev komad.

Igranje narodne himne v javnih prostorih prepovedano. Deželna vlada za Slovenijo je prepovedala igranje narodnih himen v javnih prostorih kot v gostilnah, kavarnah itd. ker so se dogajali mučni slučajji, ko je kaka godba zaigrala narodno himno, ali himno kake zavezniške države, a gosti niso prav vedeli, ali morajo vstati ali ne, vsled česar je prišlo premožekrat do sporov ali celo pretepov, ker so vsled obilice zavžitega alkohola razgreti ljudje začeli drug drugega dolžiti nepatriotizma.

Telefonski pogovori z Nemško Avstrijo. Od 1. januarja 1920 so dovoljeni za enkrat z Nemško Avstrijo telefonski pogovori samo med Ljubljano in Dunajem, med Ljubljano in Gradcem in obratno. Navedeni trinitetni pogovor stane 16 kron. Med drugimi slovenskimi kraji in Nemško Avstrijo telefonski pogovori za sedaj niso dovoljeni.

Izguba vojaških dokumentov. Ker se je v zadnjem času pojavilo več slučajev, da odpuščeni vojaki izgubljajo svoje vojaške dokumente (odpustnico itd.), katerimi se potem drugi okoriščejo, je komandant IV. armijske oblasti odredil, da se v bodoče taki slučajji — izguba dokumentov — strogo kaznujejo.

Za Skrabcev spomenik. Jeseni lanskega leta je zatisnil svoje trudapolne oči velečislani slavist, ponižni in skromni redovnik p. Stanislav Skrabec. Ker ga je smrt pokosila ravno v trenutkih, ko je bil duh našega naroda zainteresiran v velikih političnih dogodkih, smrt tega velikega učenjaka ni narodu zaskala tako skelečih ran, kakor bi jih bil sicer v drugih razmerah začutil vsak Jugoslovian. Dolžnost našega naroda je, da postavi možu-veleučenjaku dostojen spomenik. Rojaki! Pošiljajte obilne darove za njegov spomenik na „Odbor za Skrabcev spomenik“ v Ribnici na Krnjskem!

Tvrđkam, ki se zanimajo za nakup cestnih vlakov brez tirov, ki bi dobro služili podjetnikom rudnikov in podjetjem za stavbeni material, je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled tozadevni prospekt s cenikom tvrđke „Autorba“ v Orlomucu.

Določila za uvoz blaga in za izvoz blaga iz novih pokrajin, priklapljenih k Italiji, izdana do dne 30. novembra 1919, so interesantom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani točasno na vpogled.

Jugoslovanski akademiki v Mariboru naz naprošajo, da ponovno opozorimo slavno občinstvo na povabilo akademikov k plesnemu večeru, katerega priredi dne 21. jan. ob 8. uri zvečer v tukajšnjem kazinu. Glede toilete ponavljajo, da naj bo isto kolikor mogoče priprosto poletna.

Zlobni jeziki trosijo po mestu in deželi lažnjive vesti, da se bo moral Planinski ples v Mariboru odpovedati. Iz zanesljivega vira se nam zagotavlja, da se bode Planinski ples vršil na vsak način ter da je za to skrbnjeno, da se bodo vsi člani-udeleženci na istem dobro zabavali, tako da jim ostane ta ples v trajnem spominu. Društvu se je celo posrečilo pridobiti si za to prireditev vse prostore nekdanje kazine ter so najodličnejši in najpriznanejši veščaki na delu, da bodo res nekaj imenitnega nudili obiskovalcem. Izza kulis se čuje, da se pripravljajo razna presenečenja. Ne dajte se torej opehariti od raznih, ne vemo od katere strani najetih, ljudi ter pripravite svojo člansko izkaznico in pa planinsko ali narodno ali promenadno obleko ter se stavite na razpolago odboru za razna predela in na plesu se zabavajte božanstveno, kakor je to namen te prireditve. — Kdor še ni član, hitro na plan!

Zveza ženskih društev na Koroškem je naprosila dijaštvo na Stajerskem, da ji pomaga pri nabiranju prispevkov za prireditev božičnice ubožni koroški šolski mladini. Naše zavedno dijaštvo se je tej prošnji radovoljno odzvalo. Poslali so nam: Kr. vojaška realka v Mariboru 2918.40 K in nekaj obleke; Mestna trgovska šola v Celju 2103 K; Državna gimnazija v Ptuj 1610 K, obleke in šolske potrebščine; Učiteljske šolskih sester v Mariboru 1600 K in šolske potrebščine; Državno moško učiteljske v Mariboru 1569.80 K; Vinorejska in sadjarska šola v Mariboru 1000 K; Državna gimnazija v Celju 850 K; Učiteljstvo v Cerknici 738 K; Meščanska šola v Krškem 240 K; Državna realka v Mariboru 205 K; Državna gimnazija v Mariboru 200 K. Nabiralcem in darovalcem se v imenu koroške dece najljubneje zahvaljuje odbor Zveze ženskih društev na Koroškem.

Novice na Muti. Nemški pastor še vedno rogovili po našem kraju. To protestantovsko rogovilenje je menda dobrodošlo našim demokratom, samo da se rovari proti katoličanstvu. Komaj smo se otresli nemške sužnosti, pa nas hočejo zopet vkleniti v verige brezveststva. Slovan-demokrat živi le od nesloge! Naši liberalni oblastniki so zopet uglasili pot našim narodnim nasprotnikom. Vsi nemškutarji že imajo koncesije in vse ugodnosti, samo da imajo demokrati osebene koristi. Še lepše pa je, da delajo pri nas vsenemci in sociji roko v roki. Lepa internacionalnost! Razni Grosi in Paternuški širijo internacionalno socijaldemokratsko glasilo v slovenskem jeziku, sami pa so „štramfajč.“ — Katoliško bralno društvo Sv. Primoža nad Muto je meseca novembra prejšnjega leta poslalo 52 K SDZ v Ljubljano. Dijaki so danes najpotrebnejši podpore. Znesek je čisti dobiček od igre dne 22. junija 1919. Igralo se je tedaj še na odru v Ciril-Metodovi šoli. Zedaj je pa ta oder nedostopen. Kdo ga je kupil? Ni li katoliško društvo mnogo k temu pripomoglo? Zato bo treba, da se cela stvar pojasni. Prva je izobrazba, dolgo potem še le strankarske koristi. No, kdo hoče danes pri demokratih gledati na ljudski blagor?! Dokazov za ljudski blagor imamo vedno več. Namreč dokazov, da se slovensko ljudstvo le tlači in odira, ker ga vladajo razni demokrati.

V Remšniku si nekateri brusijo jezike nad sedanjim g. gerentom, češ, da se je sam vsilil v gerentstvo. Tistim in drugim, ki v sedanjih resnih časih ne vedo drugega dela, kakor delati zdražbo, bodi povedano, da g. Kaiser ni storil nobenega koraka da bi dobil gerentstvo. Nasprotno: takratni Narodni svet ga je predlagal brez njegove vednosti, ko njega še ni bilo od vojakov. Mesto delati prepire, naj se Remšničani poprimejo resnega dela svoji občini in naši domovini v prid.

Repertoire tekočega tedna Slov. mestn. gled. V torek 20. jan. 1920 ob 19. uri „Taifan“, Ab. A 19. V sredo 21. jan. 1920. ob 19. uri Plesni večer Care Negri Ab. B 19. V četrtek 22. jan. 1920 ob 19. uri „Brezokrnja“ izven abon. V petek 23. jan. 1920 ob 19. uri Plesni večer Care Negri Ab. A 20. V soboto 24. jan. 1920 ob 19. uri Kraljeva visokost Ab. B 20. V nedeljo popoldne ob

pol 15. uri ljudska predstava „Orkan“ zvečer ob 19. uri „Bredenarja“ Ab. B 21.

Straža bo od 1. februarja naprej izhajala trikrat na teden in je torej celoletna naorčnina 50 K zelo nizka. Straža stane celo leto 50 K; pol leta 26 K, četrtletno 14 K, mesečno 5 K.

Razgled po svetu.

Vprašanje ljubljanskega vseučilišča je po poročilih beograjske „Demokratije“ definitivno rešeno. Predavanj pravne fakultete v zimskem semestru ne bo. Na ostalih fakultetah: teološki, filozofski, medicinski in tehnični so se začela že s 1. decembrom 1919. Ko bodo enkrat imenovani vsi profesorji za te fakultete, se bodo vršila predavanja v polnem obsegu.

Sv. oče Benedikt XV. za otroke. Velika nevarnost, ki grozi zdravju stradajočih otrok v srednji Evropi, je nagnilo sv. Očeta, da je 24. novembra poslal škotom vesoljnega sveta okrožnico, naj 28. decembra po vseh škofijah pobirajo denar, obleko, perilo in zdravila za trpeče otroke. Papež je daroval za ta namen 100.000 lir in jih poslal komiteju v Svici ki bo darove razdeljeval. Obenem s papeževim naročilom je poslal državni tajnik Gaspari katoliškemu kakor anglikanskemu društvu za varstvo mladine prisrčen in vzpodbuden dopis. Obe pismi sta vzbudili na Angleškem veliko zanimanje in bosta imeli sijajni uspeh. Lord Cecil, ki je član komiteja, je poslal sv. Očetu toplo zahvalo.

Katoliški shod za dunajsko škofijo se bo vršil dne 25. marca na Dunaju.

Dunajski cesarski dvor pretvarjajo v reprezentacijsko hišo avstrijske republike.

Po 60.000 ljudi oblega vsaki dan dunajsko tržno dvorano. Naval množice je bil dne 7. t. m. takšen, da je izmed 60.000 čakalcev pred tržno dvorano omedlelo 14. Izvršenih je bilo pri tej priliki 65 žepnih tatvin. Da so žepni tatovi lažje kradli, so prerezali električne žice, da je vladala v dvorani tema. Živila v tržni dvorani na Dunaju so vsaki dan že razprodana ob ½8. uri zjutraj.

Prva ženska porotnica. Pri porotni obravnavi na Dunaju je bila izzrebana prva ženska porotnica gospa Huschka. Predsednik porote je pozdravil pred obravnavo to prvo žensko porotnico v imenu celega sodnega dvora v daljšem govoru.

Čehoslovaški bankovci. V čehoslovaški ljudovladi se sedaj nahajajo v prometu bankovci dvojne vrste, in sicer stari avstro-ogrski žigosani bankovci po 10, 20, 50 in 1000 kron. Polednje izgube v čehoslovaški ljudovladi svojo veljavo koncem tekočega meseca. Nadalje so še v prometu novi bankovci po 50, 100, 1000 in 5000 kron, o katerih se pa še ne ve, kedaj izgubijo veljavo.

Madžarska vlada zahteva od Avstrije izročitev Bebe Kun radi obtožbe umora v 236 slučajih, v 19 slučajih rop, v 6 slučajih tatvine in radi povzvarjanja denarja. Obtožba proti Kunu se upira na dejstvo, da se brez njegovega dovoljenja ni smela izvršiti nobena usmrtitev za časa njegove strahovlade. No, za tega živinskega krvoloka se potegujejo naši socialisti in njih glasilo „Naprej.“ Gliha vkup striha!

O Viljemu II. poroča „Berliner Tagblatt“ sledeče: Cesar Viljem se je zelo postaral. Govori počasi kot starec, tresoč se očitno v rokah in nogah. Vrhijo se predpriprave, da se odpošlje cesarja na Holandsko. Viljem ne izreka nikakih želj, da bi preživel svoje zadnje dni v Nemčiji. Cesar ima Nemčijo za izgubljeno, bolj kot je to kedaj verjel sam, ker so ga zapustili njegovi najožji svetovalci in celotni nemški narod.

Ruski boljševiški list „Isvestia“ uradno poroča, da je bilo ustreljenih v Moskvi v prvem četrtletju 1919 14.000 ljudi na povelje takozvane izvanredne komisije.

Železnice brez dima. Radi splošnega pomanjkanja premoga so napravili v Parizu poizkus, uporabljati za kurjavo lokomotiv sirovo olje ali mazout. Tozadevni poizkusi so bili zadovoljivi. Ze 200 francoskih lokomotiv je sedaj v prometu s tem novim kurivom. Preosnove, ki se morajo izvršiti radi tega kuriva pri lokomotivah, niso drage. Novo kurivo ima to prednost, da ne povzroča nobenega smrdečega in zdravju škodljivega dima, porabi se ga pa pri enakem uspehu polovico manj kot premoga. Pri nas v Jugoslaviji pa nimamo premoga, a še manj sirovega olja. Bomo požirali še naprej železniški dim, če ga še sploh bo pod vladnim vodstvom demokratov in socialistov.

Prireditve.

Kapela. Naše bralno društvo ima svoj redni občni zbor in volitev novega odbora dne 18. t. m., pop. po večernicah v šoli. Po obnem zboru ima Orlovski odsek svoj občni zbor. Ker so važne stvari na dnevnem redu, se vabijo vsi udje Bralnega društva, da se polnoštevilno udeležijo tega zborovanja. Prošijo se vsi oni, ki imajo knjige Bralnega društva, da jih prinesejo nazaj. Pri nekaterih hišah ležijo knjige še od predvojnih časov. Da se pa zamore napraviti red, se prosi tisti gospod, ki ima zapisnik knjig, da nam ga vrne, kateri je last Bralnega društva, ne pa zasebna last.

Mala naznanila.

Prodamo
takoj 5—6 vagonov zdrave in dobre
borovice
(Wacholderbeeren) po K 4-50 kg
postavljene vagon Sisak. Obrnite
se na 24
WERNER I KLAUBER, SISAK.

Les
22
rezan, tesan, okrogel, drva
in oglje kupi v vsaki množini

„Sever“
društvo lesnih industrijal-
cev dravske doline
MARIBOR
Tegetthofova cesta 45.

Prva slov. brivnica
Tegetthofova ulica št. 22
(preje g. Gredlić)

se slavnemu občinstvu pri-
poroča. Za točno in čisto po-
strežbo jamči
1824 **Fran Novak**, brivec.

Naglavni robei,
barhenti za obleke
sukna, šifone,
črn klot,
vse vrste krtač,
britve, glavničke,
toaletno milo,
krema in vaselin-
mast za čevlje itd.
po najnižjih cenah
pri

Alojz Gniusek,

kem. skladišče v
Mariboru, Glavni trg

Kupujem okrogel les za žago na
štore ali na žago postavljen ali
drugače po dogovoru. M. Vračko,
Polzda. 1781

Učeneo se sprejme v trgovino s
mešanim blagom, Vinko Šerak,
Trbuje, Dolenskoj 86

Krojalka učena iz poštene
hiše sprejme takoj Alojz Arbeiter,
Maribor, Dravska ulica 15. 25

Težka krava, šest mesecev breja
na prodaj. Kje pove upravnistvo
„Straža.“ 87

Šivilja
Franja
Vodušek
Maribor
Koroška c. 31/1.
se pripraveča cenje-
nim naročnikom.

!! Cene najnižje !!

Cebelni vosek,

suhe satine in odpadke sveč
kupi po najvišji dnevni ceni J.
Kopač, svečar v Ljubljani, Gospo-
svarska cesta 90, Spodnja Šiška.
1799

Proda se 8 letna rumena kobila,
8 letni beli Tolar, konj, za lahko
in težko vožnjo tesarske treske in
drve pri Josip Nekrep, Maribor,
Mezartova ulica 69. 28

Kupujem

po najvišjih cenah hlode, rezan
in tesan jelov kakor trd les ter
vsakovrstna drva za kurivo.
Viktor Glaser, lesna trgovina v
Rušah pri Mariboru. 1796

Vzgojiteljca, zmožna tujih jezikov,
v prvi vrsti angleščine in glaso-
virja se takoj pod jako ugodnimi
pogoji sprejme. — One gospodi-
ne ki imajo nekoliko pojma o
trgovini in bi hotele v pisarni
(veletrgovini) zaposeljene, gospo-
dijati biti v vsakem oziru desna
roka, imajo prednost. Prijazne
ponudbe „Kot doma“ na uprav-
ništvo tega lista. 53

Kuharica, popolnoma samostojna,
dobra zanesljiva, srednjih let, ter
boljša sobarica, vajena poleg si-
vanja vseh hišnih del, ki ste že
delje v kakem večjem gospodinj-
stvu službovale, se takoj proti
dobri plači sprejmete. — Istotam
se sprejme tudi dekle za pomoč
v gospodinjstvu in gospodarstvu.
Ponudbe pod „Dobra plača“ na
upravnistvo tega lista. 34

Učitelj se išče za poučevanje
slovenščine 2 uri tedensko v vili
Ročni dem v Lajtersbergu pri
Mariboru. 32

Svarilo.

Trgovska štampiljka na ime
„Georg Gaube, Gemischwarenhan-
dlung, St. Georgen a. d. Pesnits“
mi je bila ukradena. — Evarim
vsačega, tatu, ki bi znal zlorabiti
štampiljke, kaj na moje ime dati.

Jurij Gaube,

trgovec pri Sv. Juriju na
Pesnici. 88

Slovinci širite „STRAŽO“

Poziv!

V nedeljo, dne 3. novembra 1918 pred-
poldne sta bili oropani trgovina s papirjem in
galanterijskim blagom ter trgovina z delikatesami
v Strnišču pri Ptuj. Pozivljeva vsakogar, ki bi
mu bilo znano, kjer se nahajajo oropani pred-
meti kot posteljina, preproge, moške in ženske
obleke, perilo, različno pohištvo itd., da na spo-
daj označeni naslov naznani nemudoma imena in
bivališče neznanih storilcev proti nagradi 1000 K.

Ivan Cepera in Strobl,

Maribor, Fabriksgasse 21, v trgovini.

Gostilničarji, kavarnarji, vinogradniki pozor!

Trgovina z vinom

Oset & Cajnko, Slov. Gradec

Naznanjava, da imama veliko zalogo najboljšega sortiranega
vina kakor: muškatalje, rizling, šipon, burgundec, portu-
giser, šilhar, pristnega ljutomercana, pekrčana, haložana,
bizelčana ter črna dalmatinska in banatska stara in
nova vina.

Kupujeva!

iz vseh vinorodnih krajev vsa najboljša vina po naj-
boljših cenah.

Vino v steklenicah (buteljke).

Razpošiljanje vina v sodih od 50 l naprej.

Se priporoča

Andrej Oset in Franjo Cajnko.

Oznani Union-Propagande, Maribor, Gosp. ul. 25

Barva Kemično čisti
vsakovrstno blago. 1695—498—208 obleke.
Pere in svetlolika
ovratnike, zapestnice in srajce.
Tovarna JOS. REICH,
MARIBOR, Gosposka ulica št. 38,
Poštna naročila se izvršujejo točno.

Ivan Hajny, zaloga poljedeljskih strojev v
Mariboru, Tegetthofova cesta št. 45 nasproti
glavnemu kolodvoru priporoča cenjenim posestni-
kom sledeče stroje, kateri se nahajajo v zalogi,
v nakup: vitle, mlatilnice, žitne čistilne mline,
sadne mline, stiskalnice, drobilne mline, trav-
niške brane, izvrstno pocinkane brzoparilnike v
velikosti 50 do 160 litrov.

Nadalje priporočam stalne in prevozne motorje,
čistilne mlatilnice in druge potrebščine. Ker se
mora s tem računati, da bodo cene zopet po-
skočile, bi bilo v lastnem interesu vsakega po-
sestnika, da si nabavi prej ko mogoče stroje,
katere potrebuje za prihodnje leto. — Preskrbim
tudi slamoreznične nože po dnevni ceni. Postrežba
točna. Na dopise se takoj odgovorja. 526

POZOR.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem prevzel glavni
zastop **Vsajemne zavarovalnice**
banke „SLAVIJE“ v Pragi

za sodniške okraje:

Maribor, Sv. Lenart, Slov. Bistrica, Maribreg in
Slov. Gradec 1

ter prosim, da se zainteresenti tozadevno obračajo za pojas-
nila na spodnji naslov. Zavarovalnica sprejema vsa zavaro-
vanja kakor, proti požaru, vltomu in življenju po najnižji
ceni ter se slav. občinstvu najtopleje priporoča. Spoštovanjem
Martin Stadler, glavni zastopnik banke
„Slav je“ v Mariboru, Vetrinjska ul. 30.

Slovenski slaščičar
MILAN KOSER: MARIBOR

Grajski trg

se priporoča cenjenemu občinstvu v poset in za naročila
finega in navadnega peciva in slaščic za gostije in do-
mače potrebe. 1650

Preselil se je zavod za oglas, re-
klamo in trg. promet

„Union - Propaganda“
v G. sposke ulico 44.

„IDEAL“

Fran Josipa cesta 9 Maribor Vetrinjska ulica 16
Pralnica, Svetlolikalnica
Čistilnica

za ženske in moške obleke. Vodstvo odlikovano na raz-
stavi v Parizu 1914.

Zavarovanje
zoper škodo
po požaru!

Edina slovenska zavarovalnica zoper škodo, po-
vzročeno po požaru je ljubljanska 1562

Vzajemna zavarovalnica.

Glavni zastop za naše obmejne kraje je
Celju (Breg); v Mariboru daje pojasnila za
stopstvo „Vzajemne“ v pisarni Angasse št. 10
v Kamnici pri Mariboru pa v pisarni Posojilnice
Jugoslovani, zavarujte se pri domači zavarovalnici.

Karel Kocijančič
kamnoseška Industrijska
obrtn v Mariboru

Schillerjeva ulica 25

priporoča svojo zelo bogato zalogo v žrlih,
nagrobni spomenikov, ploščah za umi-
valne mize in za pohištvo, vsa betonska
in podobarska dela. Prevzema vsa v
njegovo stroko spadajoča cerkvena dela
kot oltarje, prižnice, ter sploh vsa cer-
kvena dela v kamnu, kot svedoči mari-
borska frančiškanska cerkev. Vsa obrat-
na stroje! Lastni kamenolom pri Slov.
Bistrici, industrija za granit, mramor in
sienyt. 1664—424

Najnovejše!
Sv. Evangeliji in
Dejanje apostolov

je knjiga, kakor je Slovenci dozda še
niso imeli. Obsega vse evangelije in de-
janje apostolov z razlago. Oblika molit-
venika lična. Vezava prikupljiva. Cena s
poštino vred K 6'90. :: Naroči se v

tiskarni sv. Cirila
v Mariboru.

Slovinci! Sežite po znameniti knjigi!

„CROATIA“

567—
250

zavarovalna zadruga v Zagrebu.

Zavarovalni oddelki:

Požar Vlom Nezgode
Življensko zavarovanje Ljudsko za-
varovanje brez zdravniške preiskave.

Ponudbe sprejema in daje pojasnila:

Okrajni zastop za Maribor in
okolico.

Stivo Tončič, Maribor Windenauerjeva ul. 8.

SPODNJEŠTAJERSKA
LJUDSKA POSOJILNICA

P. Z. Z. N. Z.

V MARIBORU, STOLNA ULICA 6

Obrestje izračunano
vloge po odstot.

Daje posojila pod ugodnimi
pogoji na vknjižbo, po-
:: roštvo in zastavo ::

Pojasnila daje vsak dan
od 8. do 12. ure dopoldne
in od 2. do 5. ure popoldne.

Uredne ure srede in petka od 9.

12. ure, v soboto od 8. do 12. ure